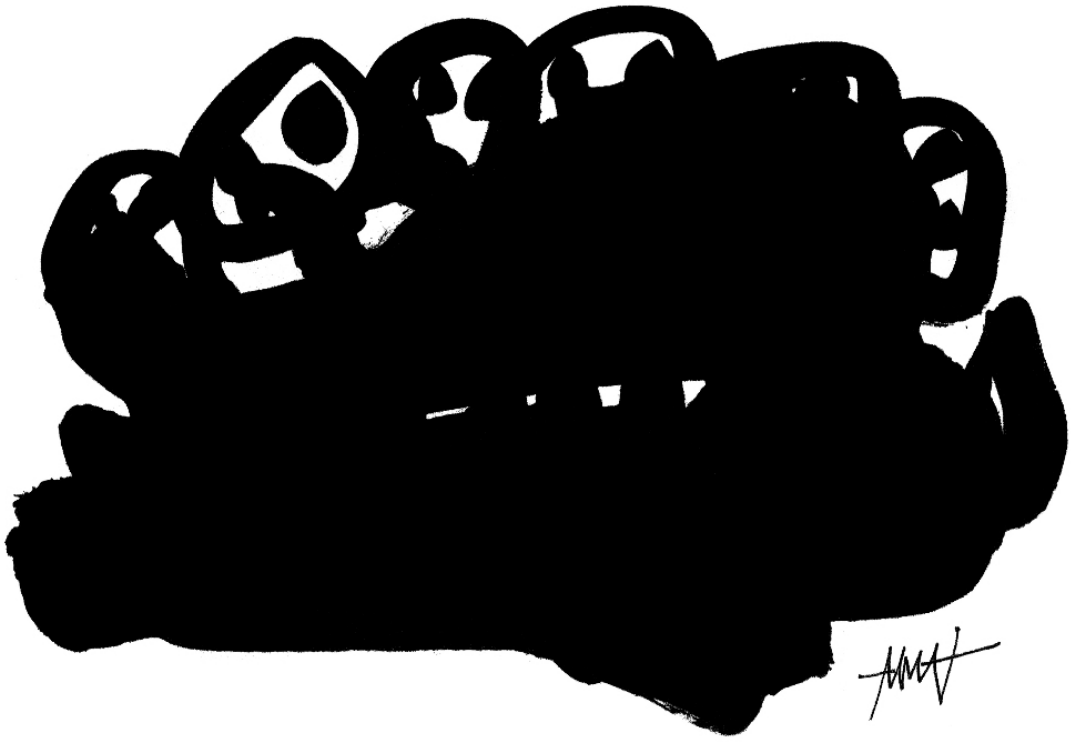

Caribdis © Frederic Amat

ESPECTACLE SOLIDARI

de damasc a idomeni

idea i direcció **barcelona playwrights**

EL LLIURE AMB ELS REFUGIATS

TEATRE LLIURE ï 12 DE SETEMBRE DEL 2016

De Damasc a Idomeni

idea i direcció **Barcelona Playwrights**

---

dramaturgs

Marc Angelet / Gemma Brió / Marta Buchaca / Jordi Casanovas / Clàudia Cedó / Cristina Clemente / Guillem Clua / Daniela Feixas / Marta Galán / Llàtzer Garcia / Josep Maria Miró / Pau Miró / Jordi Oriol / Anna Maria Ricart / Pere Riera / Marc Rosich / Marilia Samper / Mercè Sarrias / Victoria Szpunberg / Joan Yago

directors

Xavier Albertí / Sergi Belbel / Iban Beltran / Pau Carrió / Imma Colomer / Alícia Gorina / Carol López / Juan Carlos Martel / Xicu Masó / Josep Maria Mestres / Sílvia Munt / Lluís Pasqual / Carme Portaceli / Jordi Prat i Coll / Magda Puyo / Àlex Rigola / Ramon Simó / Carlota Subirós / Oriol Tarrasón / Ferran Utzet

intèrprets

David Bagés / Sílvia Bel / Ivan Benet / Jordi Bosch / Àlex Casanovas / Aina Clotet / Mamen Duch / Eduard Farelo / Lluís Homar / Míriam Iscla / Mònica López / Pol López / Marta Marco / Àurea Márquez / Vicky Peña / Rosa Renom / Fina Rius / Rosa Maria Sardà / David Selvas / Toni Sevilla / Emma Vilarasau

---

Tots els artistes que participen en aquest espectacle ho fan en col·laboració solidària.

---

assessorament **Cristina Mas** (Ara), **Juanma Rojas** (Eko Project), **Carles Darder** (Stop Mare Mortum), **Òscar Camps** (Proactiva Open Arms), **Shahd Zaroor** i **Mohammed Bitari**

il·luminació **Marc Lleixà /** espai sonor **Igor Pinto /** enregistrament en vídeo **Alberto Agnello /** disseny del logotip **Frederic Amat**

ajudant de direcció **Alícia Gorina**

producció **Teatre Lliure**

espectacle en català / durada aproximada **45' / seguiu #lliurerefugiats** al twitter

El passat 15 dôabril del 2016, davant del tancament de fronteres de la UE a lôallau dôexiliats provinents de Síria, al Teatre Lliure vam considerar necessari fer un pas més enllà de lôactivitat artística en suport dels refugiats.

Avui ens mantenim en aquesta determinació i obrim la temporada amb aquest espectacle solidari amb l'ONG **Proactiva Open Arms**, ideat per **Barcelona Playwrights**, amb la participació de 60 grans noms de lôescena dôaquest país. Dues funcions el mateix dia, a les 20h. i a les 21:30.h, amb l'objectiu de mantenir el vaixell de salvament marítim **Astral** en actiu durant un mínim de 15 dies (en un dia es poden arribar a atendre més de 2.000 persones).

L'ONG. Fundada per socorristes voluntaris el 2015 per actuar en la crisi dels refugiats a les costes gregues, l'organització va establir el campament base a Lesbos, i actualment treballa en les noves rutes marítimes obertes cap a Europa des de l'acord entre la UE i Turquia per al tancament de fronteres terrestres el març passat. Per dur a terme aquesta activitat, els ha estat cedida una embarcació, l'**Astral**, que han convertit en vaixell medicalitzat de salvament i vigilància**,** i han ampliat els equips per tal de fer disminuir els naufragis en aigües internacionals del Mediterrani. (www.proactivaopenarms.org)

El projecte. Hem volgut unir 20 autors, 20 directors i 20 intèrprets en el compromís de fer visible aquesta crisi humanitària de primera magnitud, la més gran viscuda per Europa des de la fi de la Segona Guerra Mundial. Amb la col·laboració de representants de diverses entitats que han seguit estretament el conflicte, s'ha fet un treball previ amb voluntat de conèixer la realitat més enllà del que ens n'arriba a través dels mitjans i les xarxes. Així mateix, hem volgut reduir al mínim la distància entre aquesta realitat i nosaltres, un criteri que també ha conformat l'espectacle.

L'espectacle. El pati de butaques de la Sala Fabià Puigserver es converteix en una gran sala amb 20 taules independents disposades per acollir 8 espectadors cada una. A cada taula, simultàniament, un intèrpret explica un monòleg vinculat amb l'experiència de la guerra i l'exili. Els monòlegs són d'un màxim de 5 minuts cada un, i els intèrprets aniran canviant de taula. Durant els tres quarts d'hora de funció podeu presenciar entre 5 i 6 monòlegs sense haver-vos de moure del seient, i en la més curta distància.

L'objectiu. El cost per mantenir el vaixell de **Proactiva Open Arms** en actiu durant 15 dies és de **22.400ú**. Si omplim cada funció i feu una **aportació mitjana de 70ú per persona, haurem assolit el repte.**

Per fer un donatiu. A la sortida de la funció trobareu unes taules on efectuar els donatius directament a l'ONG, **en efectiu o amb targeta.** Ja sabeu que l'**import mínim** és de **50ú per persona**.

Barcelona Playwrights és una associació de dramaturgs catalans, formada per nou autors i autores de reconegut prestigi tant a Catalunya com a l'estranger. Aquesta associació té com a objectiu potenciar la dramatúrgia catalana i projectar-la al món. Convençuts que el nostre teatre no té res a envejar al d'altres països ni al d'altres èpoques, treballen per generar noves vies de difusió i distribució de textos catalans contemporanis. Des de 2014, estan treballant per generar noves vies de difusió i distribució dels textos teatrals catalans més contemporanis. (http://barcelonaplaywrights.com)

els equips i els textos

Marc Angelet / **Oriol Tarrasón** / **Vicky Peña** - *Karama*

Gemma Brió / **Magda Puyo** / **Marta Marco** - *Welcome Refugees*

Marta Buchaca / **Lluís Pasqual** / **Jordi Bosch** ï *Crits*

Jordi Casanovas / **Ferran Utzet** / **Míriam Iscla** - *Només una setmana*

Clàudia Cedó / **Josep Maria Mestres** / **Mónica López** - *Despertar*

Cristina Clemente / **Sergi Belbel** / **Sílvia Bel** - *Em toca*

Guillem Clua / **Juan Carlos Martel Bayod** / **Mamen Duch** - *L'illa*

Daniela Feixas / **Ramon Simó** / **Rosa Renom** - *Refugiada en blanc i negre*

Marta Galán / **Carol López** / **Aina Clotet** ï *Crazy Holidays!*

Llàtzer Garcia / **Xavier Albertí** / **Lluís Homar** - *Monòleg sobre el camí cap a la universitat*

Josep Maria Miró / **Xicu Masó** / **Àlex Casanovas** - *Rai*

Pau Miró / **Sílvia Munt** / **Eduard Farelo** - *L'alegria*

Jordi Oriol / **Iban Beltran** / **Toni Sevilla** - *Tractat de mà estricta*

Pere Riera / **Pau Carrió** / **Pol López** - *Monòleg per a Pol López*

Anna Maria Ricart / **Carme Portaceli** / **David Bagés** - *Només en queden restes, de la capa de superheroi*

Marc Rosich / **Jordi Prat i Coll** / **Àurea Márquez** - *Un bolígraf*

Marilia Samper / **Alícia Gorina** / **Emma Vilarasau** ï *Mar furiós*

Mercè Sarrias / **Imma Colomer** / **Fina Rius** - *Una cosa important*

Victoria Szpunberg / **Àlex Rigola** / **David Selvas** - *La meva il·lusió és canviar la història (dixit)*

Joan Yago / **Carlota Subirós** / **Ivan Benet** - *No Goodbyes*

Més morts que mai al Mediterrani

L'Organització Internacional per a les Migracions (OIM) diu que Europa és el destí més perillós del món per a la gent que es mou pel planeta sense permís. I el Mediterrani, el camí més mortífer. Segons les últimes dades de l'organització, aquest any ja s'han superat les tres mil morts registrades (impossible saber del cert quants cadàvers s'ha empassat el mar), cosa que fa preveure que el 2016 es tancarà amb un macabre rècord. Són més morts que mai d'ençà que n'hi ha registres, però són morts invisibles. Ara fa un any, l'arribada de refugiats des de Turquia cap a Grècia i a través de la ruta dels Balcans es convertia en el primer maldecap per als governs europeus, eclipsant la crisi del deute.

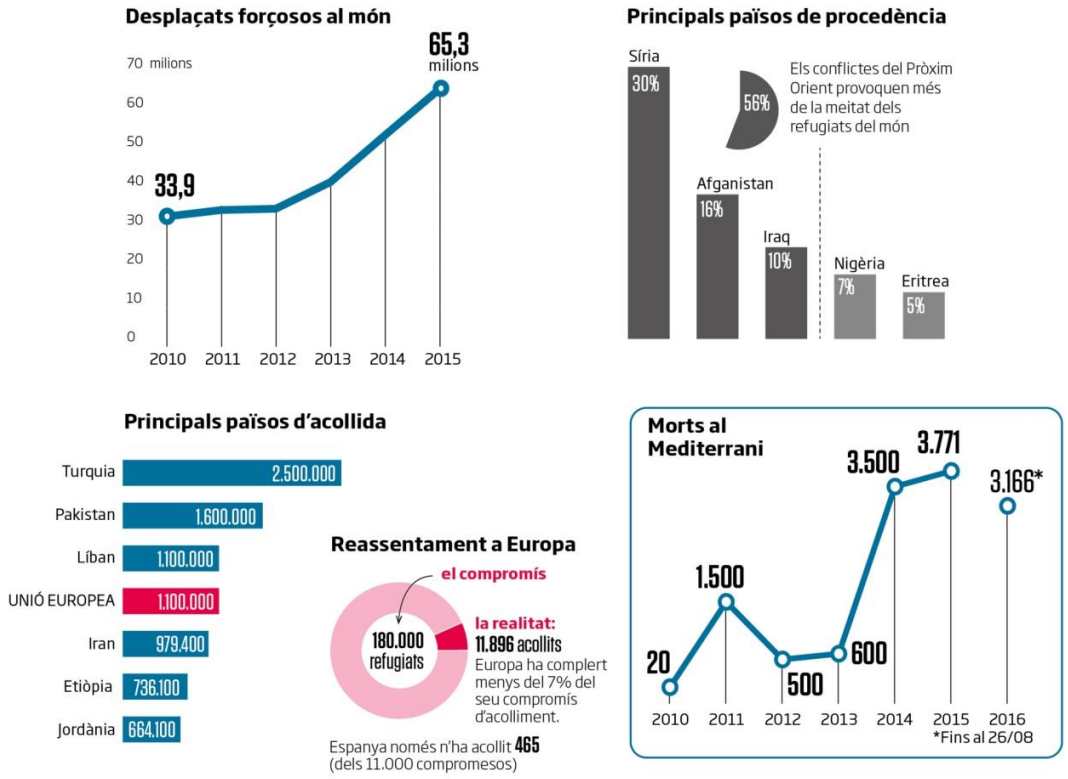

El 2 de setembre la fotografia del cos del petit Ailan Kurdi, que l'aigua havia arrossegat fins a una platja turca, era com una bufetada a les consciències d'Europa. Avui, les imatges de rius d'homes i dones carregant criatures i avis per carreteres i autopistes s'han esvaït. L'acord del març entre la UE i Turquia perquè Ankara aturi els refugiats a canvi de sis mil milions d'euros ha fet caure un 80% les arribades per la ruta de l'Est. Els camps de refugiats espontanis de Grècia han estat desallotjats i els migrants, atrapats pel tancament de fronteres, esperen en llocs gestionats per militars,

amb menys accés a la premsa, atrapats en els llimbs. Els atemptats jihadistes de París, Niça i Munic han alimentat el discurs de seguretat en detriment de la defensa dels drets i fins i tot de l'atenció humanitària. L'anomenada *crisi* dels refugiats ha passat a segon terme.

Però, fora del focus mediàtic, les dades posen blanc sobre negre que el drama al Mediterrani no s'atura. En el primer semestre de l'any les morts s'han disparat un 28% comparat amb el mateix període de l'any passat. Un de cada 29 migrants que intenten el perillós viatge entre la costa nord-africana i Itàlia hi deixa la vida. En canvi, en la ruta de les illes gregues, ara tancada per l'acord entre la UE i Turquia, molt més curta, la ràtio era d'un mort per cada 410 arribats.

Amnistia Internacional denuncia que, lluny de resoldre el problema, Europa l'ha amagat sota la catifa. «L'acord entre la UE i Turquia ha donat una falsa aparença de solució. Subcontractant la responsabilitat a Turquia i atrapant els refugiats a Grècia els governs europeus s'han pensat que la crisi s'ha reduït perquè ara és menys visible», explica a l'ARA Gauri van Gulik, subdirectora per a Europa d'Amnistia Internacional. «Però la crisi és tan gran com sempre. Les seves causes estan arrelades en les fracassades polítiques d'asil i la manca de solidaritat dins de la UE. I cap d'aquests dos problemes s'ha resolt amb l'acord amb Turquia. Al contrari, amb aquest text els governs europeus depenen d'un tercer per trobar una sortida a la crisi humanitària que ells mateixos han creat a Grècia», sentencia. Gulik no dubta que, «sense una solució duradora, les coses només poden empitjorar».

El problema de fons és que el cinturó de seguretat que separava una Europa vella, rica i en pau, d'un món jove, empobrit i en guerra, va saltar pels aires amb les revoltes i revolucions al nord de l'Àfrica i el Pròxim Orient que van esclatar el 2011. La Tunísia de Ben Ali, la Líbia d'Al-Gaddaffi, l'Egipte de Hosni Mubàrak i la Síria de Baixar al-Assad eren autèntiques presons per als joves sense futur dels seus països i a més feien de tap per als migrants de més enllà, i rebien a canvi suport polític dels governs del nord. Espanya no ho ha notat tant perquè la seva part d'aquest dispositiu de control migratori, la monarquia alauita del Marroc, va aconseguir capejar el temporal: Madrid no s'ha trobat amb una nova crisi de pasteres, però no ha pogut evitar la tensió a les tanques de Ceuta i Melilla.

El director de polítiques i pràctiques del Comitè Internacional de Rescat, Sanjayan Srikanthan, apunta en una conversa telefònica que «s'ha rebaixat l'atenció mediàtica i la pressió sobre els líders europeus però la crisi continua en la mesura que no han canviat les causes: els factors que porten la gent a marxar de casa seva no s'han resolt. *Tragèdia* és una paraula massa gastada: són milers d'homes, dones i criatures a les portes d'Europa, encara que ja no surtin a les portades», recorda el portaveu de l'organització creada per Albert Einstein el 1933 per ajudar els refugiats.

Assumir responsabilitats

ñEls governs europeus no estan complint els seus compromisos dôacollida. Hi ha milions de refugiats a Turquia i desenes de milers a Grècia i Itàlia. Simplement no és ètic obligar la gent a tornar a Turquia després de tots els perills que han passat i tampoc ho és que Europa no assumeixi cap responsabilitat en aquesta crisi global i es limiti a pagar els altres perquè ho facinò, afegeix. El responsable recorda que més de la meitat dels refugiats són dones i criatures (per això la seva taxa de criminalitat és més baixa que la dels autòctons) i rebutja la idea dôuna crisi inabastable: el 56% dels refugiats que aterren a Europa fugen de Síria, lôAfganistan i lôIraq.

A Itàlia, que sôha convertit en la primera porta dôentrada a Europa dôençà que Turquia va blindar les seves fronteres, els migrants també són menys visibles perquè són carn de canó de lôeconomia submergida, sobretot en lôagricultura i la construcció. ñEl 60% de sol·licituds dôasil són denegades. Però la majoria són nigerians, ivorians i gambians i no poden ser deportats als seus països, perquè no hi ha acord bilateral o perquè les respectives ambaixades a Itàlia no cooperen. Els únics que són retornats són els egipcis i els tunisians!ò, explica des de Roma Flavio Di Giacomo, portaveu de lôOIM. ñAcaben treballant en condicions de semiesclavitud. Sense cap dretò

Les ONG reclamen que es compleixin els compromisos de reassentament i que sôobrin vies legals i segures cap a Europa des dels països dôorigen als qui necessiten protecció internacional i vies també regulars per a la immigració econòmica, que al final ve a compensar el desequilibri demogràfic europeu.

Fins ara, la resposta dels estats de la UE sôha basat més a aixecar fronteres -fins i tot entre els socis del club europeu- que a trobar solucions duradores. Turquia ha donat prou mostres de no ser un aliat fiable i les relacions amb Ankara sôhan deteriorat des de lôintent fallit de cop. A més, al Vell Continent els populistes no renuncien a utilitzar els nouvinguts, sobretot els musulmans, com a ase dels cops. I els governs atien el foc, com ha passat a França amb la polèmica del burquini. Khalid Koser, de Brookings Institution, fa un advertiment: ñAbans vèiem la immigració com un tema de seguretat humana i avui es veu com una qüestió de seguretat nacional, i el perill de lligar seguretat nacional i migració és legitimar respostes extremesò

Cristina Mas
(Ara, 26/08/16)

Argelers 1939 ï Idomeni 2016

La guerra del desastre nacional, per dir-ho en paraules de Joan Sales, marca amb senyal de foc el segle XX a Catalunya. Les seves conseqüències, a l'interior, l'intent de genocidi cultural d'un poble i la repressió política als demòcrates; a l'exterior, l'èxode de milers de catalans. La derrota de la República va ser alguna cosa més que la caiguda d'un règim polític; per a Catalunya va ser l'esfondrament absolut. ñSí, Catalunya ha perdutò, deia Gaziel, ara que està tan de moda recordar el periodista *terceraviista* d'abans de la guerra, però poc l'Agustí Calvet indignat de les *Meditacions en el desert*. I mentre a Catalunya s'abatia el terror (afusellaments, depuracions, censura, prohibicions, multes, desterraments), la diàspora republicana agafava proporcions colossals. Es calcula que dels prop de 470.000 espanyols que van marxar a l'exili, gairebé 150.000 eren catalans.

Rovira i Virgili, Xavier Benguerel, Miquel Joseph i Carles Pi i Sunyer van escriure quatre de les cròniques més conegudes d'aquella marea humana que fugia. Són la representació més ben acabada d'una cultura esclafada, un país destruït en totes les seves ambicions. Tot s'ensorrà i passà avall per aquella generació: la lluita per la llibertat, per trenar un país culturalment avançat, per redreçar nacionalment un poble. Anaven construint nació, avançaven, qui sap on haurien arribat, i de sobte va aparèixer la daga que va comportar la llarga nit de la cultura catalana.

I tanmateix, no podem parlar d'exili, sinó d'exilis. Com deia Carles Fontseré, hi havia exiliats de primera i exiliats de ñterceraò És a dir, aquells que, passada la ratlla, anaren a raure als camps. El seu testimoni humà, el d'Agustí Bartra, Pere Vives, Ferran de Pol, Agustí Cabruja, Pere Carbonell o Jaume Pla (que serviria de base a Benguerel per a escriure el seu relat) també formen part del *Llibre negre de l'exili* que, a manera de com Vasili Grossman i Ilyá Ehrenburg van escriure sobre el genocidi jueu, ens caldria també recollir per al catàleg complet de la infàmia. Gairebé 80.000 persones van acumular-se a la ciutat de fusta, derrotada, en plena sorra d'Argelers en ple l'hivern; 100.000 a Sant Cebrià. Pocs llibres produeixen una tal sensació de desesperança i calfred com *Campos de concentración*, escrit per Narcís Molins i il·lustrat per Josep Bartolí, on el dolor és viu, cru, punyent.

Deixats anar, convertits en autèntiques desferres humanes, vigilats per policies francesos sense cap mena de contemplació, a tots els exiliats que passaran pels camps els quedarà sempre una sensació de maltractament i d'injustícia, un xoc emocional que va ser un daltabaix, davant d'una rebuda tan inesperadament cruel per part de l'Europa democràtica. ñCiutat de derrota. Haver estat vençut no era prou (é) Al nord, filferrades; al sud, filferrades; a l'est, filferrades. Ah, però a l'est hi ha el mar!ò escriu Bartra al seu monumental *Crist de 200.000 braços*. Jaume Pla narra els primers dies al camp, en plena tramuntana de febrer, i unes fustes com a coberta, només amb la fam de companyia i l'aigua dessalada com a destrossabudells. Pere Carbonell, el Nadal de 1939, encara al camp, va organitzar un pessebre...

La majoria d' aquells que no van poder fugir o trobar una feina, acabarien essent mobilitzats per l'exèrcit francès en tasques de fortificació o de treballs forçats. A mesura que arribés l'avanç imparable dels nazis, serien capturats i enviats als camps alemanys. Només a Mauthausen, de les 200.000 persones empresonades, 6.000 eren republicans espanyols i 3.000 catalans, valencians i illencs. 120.000 van morir.

En tots els exiliats, el record dels camps francesos és un malson inesborrable; en els que podran agafar els vaixells cap al Nou Món, en canvi, l'arribada a Mèxic o als països que els acullen, és un moment d'extraordinària alegria, de retrobament amb la pau.

Aquells camps de refugiats francesos avui s'alcen com a testimoni de càrrec davant de la vergonya que cau sobre Europa en la repetició de la història en l'allau dels fugitius polítics sirians a Grècia. Idomeni és el mirall d'Argelers, senzillament persones que fugen d'una guerra i d'una repressió.

Catalunya és un país d'exili i més que cap altre hauria de demostrar avui que és un país d'acollida. Ser sobirans, exercir la sobirania, vol dir exactament això: acollir qui més ho necessita, perquè per humanitat i dignitat ens sembla que ho hem de fer ï que és l'únic límit que ens hem de reconèixerï . Com a catalans i europeus no podem sentir-nos-en exclosos de cap manera, ans al contrari, la nostra memòria com a poble ens ha d'interpel·lar i ens ha d'exigir actuar.

Quim Torra
(El Punt Avui, 13/05/16)